

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP Rokiškio rajono k-to ir rajono DŽD Tarybos organas

1953 m. rugsėjo mėn. 3 d., ketvirtadienis | Kaina 15 kp.

EINA NUO 1950 m.

Nr. 71 (298)

Naujieji mokslo metai

Rugsėjo 1 dieną prasidėjo naujieji, 1953–54 mokslo metai. Milijonai Tarybų šalies darbo žmonių vaikų įžengė į šviesias mokyklų klases, pripildė erdvias aukštųjų mokyklų auditorijas, kad naujais mokslo metais dar geriau mokytųsi, semtųsi naujų žinių, ruoštųsi atsakingam komunizmo pastatymo darbui mūsų šalyje.

Su naujomis dovanomis sutiko besimokantį jaunimą mūsų respublikos mokyklos. Šiais metais respublikoje naujai atidaryta 114 septynmečių ir 26 vidurinės mokyklos. Žymiai padidintas klasių skaičius, išleista visa eilė naujų vadovėlių, mokyklose įrengta daug mokomųjų kabinetų, kurie aprūpinti naujomis vaizdinėmis mokslo priemonėmis ir aparatais. Respublikos miestuose: Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje ir Panevėžyje įvedamas privalomas vidurinis mokslas. Visa tai byloja apie nuolatinį Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės rūpinimąsi jaunosios kartos auklėjimu, jos ruošimu naujingais mūsų šalies piliečiais.

Nauju darbo pakilimu pirmąją mokslo metų dieną sutiko rajono mokyklos. Vykdamas privalomojo septynerių metų apmokymo įstatymą, rajono jaunimui šiais metais atidaryta dar viena nauja septynmetė mokykla, o taip pat viena vidurinė mokykla.

Neribotos galimybės suteiktos kolkūkuose bei įmonėse dirbantiems mokytis. Rajone veikta eilė mokyklų suaugusiems, sėkmingai veikia Rokiškio neakivaizdinto

mokymo konsultacinis punktas, kur dirba daug prityrusių mokytojų. Neatsitraukdami nuo tiesioginio gamybinio darbo, rajono dirbantieji kels savo bendrą išsilavinimą šiose mokyklose.

Naujų mokslo metų pradžiai į rajono mokyklas atvyko nauji specialistai iš aukštųjų ir vidurinių pedagoginių mokyklų. Iš ankčiau rajone dirbantieji mokytojai vasaros atostogų metu kėlė savo kvalifikaciją, mokydamiesi neakivaizdinio būdu aukštosiose ir vidurinėse pedagoginėse mokyklose, gilino žinias įvairiuose kursuose. Todėl netenka abejoti, kad šiais mokslo metais dar labiau sustiprėjęs rajono mokytojų kolektyvas pasieks naujų, dar geresnių rezultatų mokymo-auklėjimo srityje.

Partijos XIX suvažiavimo iškelti uždaviniai mūsų šaliai reikalauja naujų darbo jėgų jų įgyvendinimui. Tarybų šalies mokytojams iškyla dideli ir atsakingi uždaviniai — paruošti jaunąją kartą, užgrūdinti jos valią, protą ir jėgas didingos komunizmo statybos mūsų šalyje darbams, išauklėti tvirtą, atsidasusią partijos reikalui jaunąją kartą.

Jaunimas yra mūsų ateitis. Tarybinis mokytojas, nesigalėjęs jėgų jo ruošimui gyvenimui, perduok jam visa, ką turi geriausio prote ir širdyje!

Tarybinis jaunime, tavęs laukia Tėvynė, gilink savo žinias, lavink protą, kad galėtum pateisinti partijos ir visos liaudies lūkesčius — tapti aktyviu komunizmo mūsų šalyje statytoju!

Prasidėjo mokslo metai vakariniame marksizmo-leninizmo universitete

KAUNAS. Rugsėjo 1 d. (ELTA). Šiandien vakariniame marksizmo-leninizmo universitete prie partijos Kauno miesto komiteto prasidėjo nauji mokslo metai.

Universiteto direktorius L. Švesovas supažindino klausytojus su universiteto mokomaisiais planais.

Marksizmo-leninizmo teoriją čia studijuos daugelis mokytojų, inžinierių ir kitų

profesijų inteligentų.

Į pirmąjį kursą priimta daugiau kaip 400 klausytojų. Jų tarpe — II-sios vidurinės mokyklos mokytoja drg. Šuravinaitė, gydytoja drg. Danilevičiūtė, politechnikos instituto vyr. laborantė drg. Musnickaitė, „Neries“ fabriko direktorius drg. Gudonis, motorų remonto-gamybos technikas Nečajevas ir daug kitų.

TSR SAJUNGOS MINISTRŲ TARYBOJE

Dėl Maskvos M. V. Lomonosovo vardo valstybinio universiteto naujųjų rūmų atidarymo

TSRS Ministrų Taryba apsvartė Maskvos M. V. Lomonosovo vardo valstybinio universiteto naujųjų rūmų statytojų raportą, Vyriausybės komisijos išvadą, TSRS Kultūros ministerijos pranešimą ir nustatė, kad Vyriausybės užduotis pastatyti pagrindinius universiteto Lenino kalnuose rūmus ir įrenginius bei atiduoti juos eksploatacijai yra įvykdyta.

Per 1949–1953 metus Maskvoje, Lenino kalnuose pastatyti:

Svarbiausieji Maskvos universiteto 32 aukštųjų bendros 1.370 tūkstančių kub. metrų apimties rūmai, kuriuose bus geologijos ir geografijos fakultetai, mechanikos-matematikos fakulteto auditorijos, bendrosios universiteto katedros, mokslinė biblioteka, 1.500 vietų aktų salė ir kitos universiteto mokymo bei mokslo įstaigos; fizikos fakulteto rūmai 274,6 tūkstančio kub. metrų apimties; chemijos fakulteto rūmai 267,7 tūkstančio kub. metrų apimties; gyvenamosios patalpos studentams ir aspirantams — iš viso 5.754 kambariai ir 184 butai profesoriams bei dėstytojams; botanikos sodas su atitinkamais įrengimais bendro 42 hektarų ploto; kultūrinių-buitinių ir sporto įrenginių kompleksas.

Iš viso universiteto teritorijoje pastatyta 27 pagrindiniai ir 10 aptarnaujančių rūmų, bendros 2.611 tūkstančių kub. metrų apimties. Naujuosiuose universiteto rūmuose yra 148 auditorijos, daugiau kaip 1.000 mokslo-mokymo laboratorijų, o taip pat patalpa bibliotekai, apskaičiuota 1.200.000 tomų.

Universiteto laboratorijos ir kabinetai aprūpinami naujaisiais mokymo-mokslo įrengimais — elektroniniais įrengimais,

specialiais optiniais prietaisais ir rentgeno aparatais, kameromis sąlyginiams refleksams, medžiagų apykaitos procesams tirti ir kitais įvairiais įrengimais, atitinkančiais šiuolaikinius mokslo reikalavimus, mokymo darbui ir moksliniams tyrinėjimams mechanikos, fizikos, chemijos, biologijos, geologijos, astronomijos ir kitose srityse.

Sutvarkytos ir apželdintos teritorijos aplink Maskvos universiteto rūmus. Privažiavimuose prie universiteto nutiesti asfaltuoti keliai ir pristatyti nauji tiltai.

Gamyklos, projektavimo, mokslinio tyrimo įstaigos ir ministerijų montavimo organizacijos atliko didelį darbą projektuojant ir pagaminant naujas specialias įrengimų rūšis mokomajam procesui ir mokslinio tyrimo darbui universitete, pagaminant ir sumontuojant metalines konstrukcijas, mechanizmus ir įrengimus, o taip pat aprūpinant universiteto rūmų statymą reikalingomis statybinėmis medžiagomis.

TSRS Ministrų Taryba pažymėjo, kad, pradėjus veikti naujiems Maskvos valstybinio universiteto rūmams, sukuriama plačios galimybės mokslui toliau vystyti ir kvalifikuotiems specialistams mūsų šalies liaudies ūkiui ruošti.

TSRS Ministrų Taryba nutarė:

1. Atidaryti naujuosius Maskvos M. V. Lomonosovo vardo valstybinio universiteto rūmus 1953 metų rugsėjo 1 d.

2. Įpareigoti TSRS Kultūros ministeriją ir Maskvos M. V. Lomonosovo vardo valstybinio universiteto rektoratą užtikrinti nuo 1953 metų rugsėjo 1 d. fizikos, chemijos, mechanikos-matematikos, geologijos ir geografijos fakultetų mokomąją bei mokslinę veiklą naujuose universiteto rūmuose.

Į KŪRYBINGĄ DARBĄ NAUJIAISIAIS MOKSLO METAIS!

Į naujų darbo barą

Šimtai tūkstančių mūsų plačiosios Tėvynės jaunuolių ir merginų vėl susirinko į erdvias mokyklų patalpas semtis naujų mokslo žinių. Su nauja energija ir tvirtu pasiryžimu gerai mokytis naujuosius mokslo metus pradėjo ir Rokiškio I vidurinės mokyklos vienuoliktųjų klasių mokiniai. Būsimiesiems abiturientams labiau negu kuriems kitiems moksleiviams iškyla uždavinys: naująjį darbo barą, paskutinius buvimo mokykloje metus pradėti vien gerais ir labai gerais pažymiais.

Mes esame nepaprastai dėkingi partijai ir vyriausybei už tai, kad mums suteikė visas galimybes mokytis. Dabar prieš mus vienintelis tikslas — mokytis. Mokytis atkakliai ir kantriai, kad pateisintume visas partijos ir vyriausybės į mus dedamas viltis. Mokytojų padedami ir vadovaujami, mes ryžtinės šį uždavinį sėkmingai įvykdyti.

Alg. MATIUKAS,
Rokiškio I vid. m-los XI kl. mokinys

Mūsų tikslas — aukštas pažangumas

Užvakar vėl svetingai atsivėrė mūsų mokyklos durys. 389 jaunuoliai ir mergaitės susėdo į suolus ir atidžiai klausėsi pirmųjų pamokų. Juos auklėja ir moko 24 pedagogai. Šiais metais mokykloje yra 16 darbo klasių.

Bet prieš susirenkant į klases, prieš pradėdant pirmąsias pamokas, mokyklos pedagogų kolektyvas giliai išnagrinėjo savo laimėjimus ir nepasisekimus, kad galėtų geriau dirbti naujaisiais mokslo metais. Ir tik po to, sukaupe daug naujų jėgų, aptėndrinę pereitų mokslo metų patyrimą mes susirinkome į iškilmingą naujųjų mokslo metų atidarymą.

...Rugsėjo 1 d. 11 valandą mokytojai ir mokiniai renkas į žalumynais papuoštą salę. Prastėda naujų mokslo metų atidarymas. Mokyklos

vadovybė sveikina mokinius su darbo pradžia, linki jiems sėkmės siekiant žinių. Mokyklos komjaunimo organizacijos sekretorius drg. Ališauskas kviečia mokinius nuo pat pirmųjų mokslo dienų giliai įsisavinti žinias, griežtai laikytis mokyklos vidaus tvarkos taisyklių.

Mokyklos pedagogų kolektyvas šiais mokslo metais dar labiau pakels idėjinį-politinį ir dalykinį dėstymo lygį, toliau įgyvendins politechnikinio mokymo reikalavimus. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į atsiliekančius mokinius. Visa tai padės naujuosius mokslo metus baigti dar geresniais rezultatais, negu praėjusius.

S. PARADNIKIENĖ,
Kamųjų vidurinės mokyklos mokymo dalies vedėjas

Siekime gilaus žinojimo

Mokytis vidurinėje mokykloje dirbančiam gamyboje jaunimui sudarė sąlygas tik tarybų valdžia. Jai už tai mes esame labai dėkingi. Šiomet aš mokysiuosi Rokiškio darbininkų jaunimo vidurinės mokyklos IX klasėje neatsitraukdamas nuo tiesiogio-

nio darbo. Mano tikslas siekti gilaus dėstomų disciplinų įsisavinimo, mokytis tik gerais ir labai gerais pažymiais. Tam pasiekti aš dėsiu visas pastangas.

V. LITINSKAS,
Rajono vykd. k-to bendro skyriaus vedėjas

PARTIJOS GYVENIMAS KOMUNISTAS TURI BŪTI PAVYZDŽIU DARBE

Priklausyti Tarybų Sąjungos Komunistų partijai, kurią sukūrė ir išpuoselėjo didieji vadai Leninas ir Stalinas — didi garbė. Komunistų partijos narys turi atiduoti visas savo jėgas ir žinlas kovai už darbo žmonių laimę, už komunizmo pergalę. Jis visur, kur bedirbtų ir begyventų, turi būti pavyzdžiu kitiems, rodyti iniciatyvą, mobilizuoti darbo žmones partijos ir vyriausybės nurodymams įgyvendinti.

Partijos XIX suvažiavimo priimtuose TSKP įstatuose sakoma: „Komunistas turi būti pavyzdžiu darbe, įvaldyti savo darbo techniką, nepaliaunamai keliant savo gamybines, dalykinę kvalifikaciją, visokeriopa saugoti ir stiprinti visuomeninę socialistinę nuosavybę, kaip šventą ir neliečiamą tarybinės santvarkos pagrindą“.

Vadovaujantis partijos įstatais ir XIX suvažiavimo direktyvomis, mūsų rajono kolūkių, įmonių ir įstaigų partinėse organizacijose, atskirų komunistų tarpe žymiai pakilo darbo aktyvumas ir kūrybinė energija. Štai „Nemuno“ fabriko komunistai drg. drg. Geidonas, Skvarnavičienė ir kiti nuolat viršija išdirblio normas, rūpinasi, kad įmonė laiku įvykdytų valstybinius planus, kovoja už aukštą produkcijos kokybę, griežtą ekonomijos režimą; už nenukrypstantią produkcijos savikainos mažinimą.

„Pergalės“ kolūkių kolūktė drg. Sokolovas, Karolio Poželos vardo — drg. Tūbėlis, „Socializmo keliu“ — drg. Ramanauskas ir eilė kitų žemės ūkyje dirbančių komunistų rodo sektingą pavyzdį darbe. Jie nesulaikina kovoja prieš žemės ūkio artėlės įstatų pažeidimus, siekia toliau didinti žemės ūkio produktų gamybą, visuomet sąžiningai ir savo laiku atlieka jiems pavestą darbą.

Tačiau komunistas niekad neturi apsiriboti pasiektais. Jis turi nuolat kovoti prieš sustingimą, žvelgti pirmyn — dirbti su perspektyva, aktyviai remti visa, kas nauja, priešakinga ir pažangu. Komunistas negali laikytis su trūkumais įmonės, kolūkio ar įstaigos darbe.

Iš komunisto reikalaujama žymiai daugiau, negu iš nupartinio darbuotojo. Komunistas yra masių vadovas, ir jis privalo nenuilstamai rūpintis viso kolektyvo interesais. Jis turi būti socialistinio lenktyniavimo organizatorium, rūpintis, kad visi kolektyvo nariai dirbtų gerai, kad būtų ryžtingai šalinami trūkumai.

Mūsų rajone yra dar atsiliekančių nuo gyvenimo, nusiraminto nuotakomis gyvenančių komunistų. Pvz., Salomėjos Neries vardo kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius drg. Kalvelis daugiau rūpinasi savo asmeniniais reikalais, negu visuomeniniais. Jis iš viso nežino padėties kolūkyje, silpnai dalyvauja gamybiniam ir visuomeniniam darbe, šaltai žiūri į rimtus trūkumus kolūkyje. Tai nesutaikoma su partijos nario vardu, o ypač su aukštomis partinės organizacijos sekretoriaus pareigomis.

Komunistas niekada neturi pamiršti apie savo tolesnį augimą, savo gamybinės, dalykinės kvalifikacijos kėlimą. Komunistas privalo atkakliai mokytis, diena iš dienos aiškinti darbo žmonėms partijos politikos ir nutarimų prasmę, mobilizuoti mases šiems nutarimams įvykdyti.

Pirminės partinės organizacijos neša didelę atsakomybę už komunistų auklėjimą. Jos turi auklėti komunistus kritinės pažiūros į savo darbo rezultatus dvasia, skatinti juos nuolat žengti pirmyn, siekti vis naujų laimėjimų darbe.

U. Žukovinas,
V. Kontvainis

Su didelių dėmesiu sekė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos IV sesijos eigą Trakų rajono kolūkio „Už taiką“ kolūkiečiai. Dabar kolūkio agitatoriai pietų pertraukų metu skaito laikraščius su sesijos medžiaga brigadose, lauko stovyklose. Nuo traukoje: agitatorius V. Pučas skaito laikraštį su Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos IV sesijos medžiaga pirmosios laukininkystės brigados kolūkiečiams.

L. Morozovo nuotrauką. (ELTA).

Rašytojas — realistas

(I. S. Turgenevo 70-sioms mirties metinėms paminėti)

Šiandien sukanka 70 metų nuo tos dienos, kai nustojo plakusi vieno stambiausių XIX amžiaus klasikinių rusų literatūros atstovų, įžymaus apybraižininko ir romanisto Ivano Sergejevičiaus Turgenevo širdis.

I. S. Turgenevas gimė Špaskoj—Liutviūno kaime (buv. Oriolo gubernijoje). Jo motina, autokratinė dvarininkė, buvo pavertusi dvairo gyvenimą tikru pragaru ne tik baudžiauninkams, bet ir sūnui. Svajingos nuotakos nuviliojo jaunuolį į Vokietiją, prie romantinės filosofijos ir meno. Grįžęs iš Vokietijos, jis pritaipo prie bajorų inteligentų vakariečių, palaikė artimus draugiškus ryšius su Gercenu, Bielinskiu. Ėmėsis rimto kūrybinio darbo, savo svajingas, romantines nuotakas I. S. Turgenevas mėgino reikšti romantinės arba satyrinės krypties eiliuotos apsakos forma, vienu metu bandydamas savo jėgas ir prozoje. Tačiau pirmieji jo kūriniai nebuvo originalūs ir neatkreipė visuomenės dėmesio. Apysakų nepasisekimas sukėlė autoriaus nepasitikėjimą savo jėgomis. Palikęs „Sovremeniko“ redakcijoje trumpą apsakymą „Choris ir Kaliničius“, 1847 m. rašytojas vėl išvažiavo į Vokietiją. Paliktame apsakyme jis, atsisakęs literatūrinių pamėgdžiojimų, pirmą kartą pasinėrė į rusiško gyvenimo gelmes — į kaimą. Apsakymas turėjo didelį pasisekimą, nurodžiusį Turgenevui naują ir laisvą kūrybinį kelią. Per ketverius metus jis sukūrė visą seriją apsakymų iš vals-

tiečių ir dvarininkų gyvenimo. Šie „nekalti“ apsakymai buvo laisvai spausdinami „Sovremenike“, bet kal 1852 m. jie buvo sujungti į atskirą leidinį „Medžiolojo užrašai“, tai sukėlė konservatorių ir vyriausybės pyktį.

Tačiau Turgenevas nesugebėjo atitrakti nuo kaimo bajorijos, laikėsi nuosaikumo, liberalinio kompromiso su autokratinė Rusija. Šioje pozicijoje jis liko visą gyvenimą.

Sugrįžus 1853 m. iš ištremimo, prasidėjo meninės Turgenevo kūrybos suklestėjimas. Jis parašė romanus „Rudiną“ ir „Bajorų gūžlą“, apysakas „Asia“, „Faustą“ ir kt. 1859 m. pasirodęs romanas „Išvakarėse“ išreiškia persilaužimą Turgenevo kūryboje, o po dviejų metų parašytu romanu „Tėvai ir vaikai“ prasideda naujas jo kūrybos laikotarpis. Šiame veikalė išreikštos socialinės rašytojo nuotakos su visu savo sudėtingumu ir visais prieštaravimais. Romano he-

rojaus Bazarovo charakteru Turgenevas neteisingai vaizdavo visuomeninį pažangaus judėjimo tariamą nepajėgumą, o pravardė „nihilistas“ jis apginklavo reakcinius sluoksnius kovoje su tuo judėjimu.

Poreforminėje epochoje Turgenevo kūryba ėmė pastebimai menkėti: jis rašo rečiau ir mažiau; per penkerius metus, skiriančius jo „Tėvus ir vaikus“ nuo naujojo romano „Dūniai“, jis išspausdino tik tris mažus kūrinius. Čia daug nulėmė ir eilė išorinių aplinkybių: nuo 1863 m. Turgenevas beveik nuolat gyveno užsienyje, toli nuo Rusijos gyvenimo įvykių. Bet pagrindinė kūrybinio persilaužimo priežastis buvo gilesnė: prasidėjo naujas socialinio gyvenimo laikotarpis, kuriame meniškai suprasti jam nebeužteko jėgų.

Vėliau gyvendamas Prancūzijoje, tik reikarčiais atvažiuodamas į Rusiją, Turgenevas labai bodisi tuo ir svajoja persikelti į tėvynę, tačiau jis nespėjo to padaryti ir, sunkiai susirgęs, 1883 m. rugsėjo 3 d. mirė.

Kaip menininkas, Turgenevas įstabus tuo, kad jis visada sugebėdavo atsilipti į pačius aštriausius ir kovingiausius klausimus ir tuo pačiu metu spręsti tuos klausimus su nepaprastu filosofiniu ir psichologiniu gilumu. Visuomeninė jo kūrybos kryptis, nuoširdumas ir daugeliu atvejais teisingumas, o taip pat nepaprastas rašytojo talentingumas daro Turgenevą reikšmingu ir tarybiniam skaitytojui.

A. Tautrimas

Masinis darbas brigadose

Pagyvino politinį-masinį darbą „Tikruoju keliu“ kolūkio laukininkystės brigadose vietos klubas-skaitykla, vadovaujamas drg. P. Kirsutuko. Brigadose pravedami garsiniai laikraščių skaitymai, nagrinėjami TSRS Aukščiausiosios Tarybos V-ios sesijos ir LTSR Aukščiausiosios Tarybos IV-ios sesijos nutarimai. Numatoma artimiausiu metu surengti turiningus meninės saviveiklos pasirodymus kolūkiečiams.

A. Bučius

Idomi ekskursija

Salų sviesto gamybos įmonės darbuotojai suorganizavo ekskursiją į Anykščius. Apžiūrėję įžymesnes miesto vietas, ekskursantai aplankė lietuvių rašytojo-demokrato J. Biliūno kapą, kur neseniai Tarybinės vyriausybės rūpestiu buvo atgabenti iš Lenkijos ir palaidoti rašytojo palaikai. Nuo aukštos kalvos čia atsiskleidžia puikus vaizdas į Biliūno gimtinės apylinkes. Ekskursijos dalyviai apsilankė Baranausko kilelėje, apžiūrėjo garšų Puntuko akmenį, kalbėjosi su apylinkės kolūkiečiais, kuriančiais laimingą ir pasiturimą gyvenimą kolūkiuose.

I. Gaugėlaitė

TARYBINĖ STATYBA

Miesto DŽDT VI-ji sesija

Šioms dienomis įvyko miesto DŽDT Tarybos VI-ji sesija, kuri apsvartė klausimą „Apie finansinio plano vykdymą Rokiškio mokesstinėje apylinkėje“. Šiuo klausimu pranešimą padarė finansų skyriaus inspektorius drg. Skavičius. Pranešėjas nurodė, kad vykdant šių metų finansinį planą, buvo pasiekta kai kurių laimėjimų. Tačiau greičiau to, yra prileista visa eilė stambių trūkumų. Štai, „Paryžiaus Komunos“ ir „Pergalės“ artelės sistemingai neįvykdo joms skirtų finansinių planų ir tuo būdu sudaro stabdį bendro plano vykdymui. Taip pat nepatenkinamai finansinius planus vykdo rajono kinofikacija ir rajkoopsajungos pramkombinatas. Šių trūkumų priežastimi tenka laikyti silpną vadovimą gamybai, o taip pat kontrolės nebuvimą iš aukščiausių stovinių organizacijų pusės.

Sesijoje kalbėjęs drg. Liaudanskas nurodė, kad „Paryžiaus Komunos“ artelė didelė dalimi neįvykdo finansinių planų dėl aukščiausių stovinių organizacijų nerangumo aprūpinant artelės dirbtuves medžiagomis, dėl ko darbas nuolat trukdosi, Kal-

bėtojas mėgino pateisinti neleistiną artelės vadovų apsilėidimą, miglotai nušviesdamas jų darytus žygius padėčiai pagerinti.

Aštriai kritikavo „Paryžiaus Komunos“ ir „Pergalės“ artelių vadovus kalbėjęs deputatas drg. Matukas. Jis nurodė, kad šių artelių vadovai susitaikėliai žiūri į dirbančius pas juos asmenis, kurių dalis verčiasi privačiu darbu, o artelėje duotas užduotis atlieka bloga kokybe. Nieko šiuo atžvilgiu nepadarė ir pats mokesstinės apylinkės inspektorius drg. Skavičius, o taip pat miesto vykdamosis komitetas.

Deputatas drg. Neslerovas kalbėjo apie trūkumus remonto-statybos kontoros darbe, kuri iki šio laiko neįvykdo finansinių planų, nepareikalauja iš įstaigų laiku atiskaityti už atliktus darbus.

Sesijoje dar kalbėjo drg. drg. Šaškova, Klyčiovas, Vlasovas ir kiti.

Bendrai, tenka pažymėti, kad sesija praėjo neaktyviai, dalis kalbėjusių draugų paviršutiniškai palietė pasitaikančius trūkumus, nenurodė priemonių jiems pašalinti.

A. Baltušis

FELJETONAS

KATĖS SU BUTELIUKAIS

Rytas. Kolūkio pastatai tebesėjovi blyškoje rugpiūčio prieblandoje. Palaimintą rytmetinę tylą tedrumsčia lengvi merginos žingsniai. Ji eina pabėgomis, dažnai apsižvalgydama, ir jos kupinas baimės žvilgsnis dega kažkokiu lengvu pasiryžimu. Dešinėje rankoje mergina nešasi kibirą, ir kai jis, užkliuvęs akmenis, skardžiai suterška, mergina krūpteli. Kaire ranka ji prilaiko kažkokį daiktą, paslėptą po plačiu rudu palūtu.

Ties vienomis durimis ji sustoja, skubtai jas atrakina ir greit šmukštelė į vidų. Vykriai vaikščiodama tarp sustatytų bidonų, ji įpratusiu rankos judesiu vieną atidaro ir su nežinia iš kur atsiradusiu samčiu nugriebia viršutinį gelsvą pieno sluoksnį. Kairėje rankoje ji jau laiko atkimštą kareivišką žygio buteliuką — „baklagę“. Po kelių samčio grybštelėjimų ji pilna ir saugiai pasislėpia po plačiu palūtu. Lengvais katės judesiais mergina pasemia vandens ir lygiai tiek pat samčių supila į bidonus. Darbas baigtas, ir, lengvai atsidususi, melžėja Janina Raišytė išėina palaukti ateinančių draugų.

Kol merginos baigia melžti karves, fermos vedėjas Jasinevičius tikrina pieną. Rūgščiu veidu jis baigia darbą. Jo akyse įtarimas ir neviltingas.

— Vėl trūksta 5 litrų pieno. Ir kas gi galėtų jį liesti,

a? — klausia jis budinčią melžėją J. Raišytę.

— Tik negalvok, kad aš imu. Man pieno nereikia, kam man sakai?

Ir po to paslaptinai priduria:

— Katės daug išlaka. Štai ir šįryt vieną atradau. Tokia ruda... Ir paskui Augulienę pasaugok. Man rodos, jinai... Bet Augulienę visi pažįsta, kaip sąžiningiausią melžėją, ir suversti jai svetimas nuodėmes sunku.

Jasinevičius netiki, kad pienas dingtų dėl Augulienės kaltės. Netiki jis ir paslaptinomis rudomis katėmis, kurios mokėtų įsiplešti į sandėlį pro užrakintą duris ir batų techniškai paruoštos bidonų atidarinėjimo mokslui. Tik jam kažkodėl niekuomet neateina į galvą, kad kolūkio plenu labai domisi pati J. Raišytė, kuriai jis su tokiais neribotomis pasitikėjimu palieka sandėlio raktus.

Pieno grobstymas ir jo atmiešimas, taip sakant, įėjo į Karolio Poželos vardo kolūkio buitį. Jis pasiekė tokį mastą, kad vidutinis pieno primelžimas iš vienos karvės per paskutinius mėnesius krito net 3—6 litrais. O fermos vedėjas Jasinevičius ir dabar pasitenkina naiviomis pasakėlėmis apie rudas kates. Neryžtingai kovoja prieš pieno grobstytojus ir kolūkio valdybą.

Ar ne laikas atpratinti tokias „kates“ su buteliukais nuo kolūkinto pieno?

N. Laužadytė,
S. Meiliulis

Laiku ir kokybiškai įvykdykite žiemkenčių sėją!

GREIČIAU ATLIKTI LINARAUTĘ!

Pranešimas

apie žiemkenčių sėjos ir linarautės eigą rajone pagal kolūkius š. m. rugpiūčio 31 d.

Et. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Pasėta žiemkenčių proc.	Narautė linų proc.
1.	Salomėtos Neries vardo	55,7	1,8
2.	„Pergalė“	36,8	38,0
3.	„Tarybų Lietuva“	35,3	81,7
4.	„Nemunėlis“	31,9	51,1
5.	„Žvaigždė“	32,7	28,8
6.	„Rageliai“	27,6	55,1
7.	Karolio Poželos vardo	24,6	—
8.	„Aušra“	24,0	24,3
9.	„Naujas gyvenimas“	23,8	78,1
10.	„Švyturys“	23,6	15,0
11.	Mišturino vardo	21,1	40,2
12.	Lindo Girso vardo	20,7	32,2
13.	„Atžalyxas“	20,1	92,3
14.	„Jaunoji Gvardija“	19,5	3,0
15.	„Vyturys“	18,7	37,0
16.	„Atėitis“	18,2	—
17.	„Šetekšna“	16,9	67,0
18.	„Socializmo kelias“	16,0	32,2
19.	„Duokis kis“	12,9	5,3
20.	„Stalino kelias“	8,0	88,0
21.	„Artojas“	6,9	47,9
22.	„Lenino kelias“	6,1	14,7
23.	„Tikruoju keliu“	5,9	29,1
24.	„Už taiką“	4,6	6,1
25.	„Gegužės Pirmoji“	2,8	7,8
26.	„Naujuoju keliu“	—	8,9

Per paskutinį penktadienį gerą pažangą sėjant žiemkenčius padarė Salomėtos Neries vardo kolūkis. Sparčiai vykdo sėją „Pergalės“, „Tarybų Lietuvos“ ir „Nemunėlio“ žemės ūkio artelės.

Tačiau daugelis kolūkių neleistinai delsia sėją, net nebaigia derliaus nuėmimo.

Ypač atsilieka „Gegužės Pirmosios“ (pirmininkas Kaušakys), „Už taiką“ (pirmininkas Meliūnas) ir „Tikruoju keliu“ (pirmininkas Tinkūnas) kolūčiai. Visiškai nepradėjo žiemkenčių sėjos „Naujuoju keliu“ (pirmininkas Stankūnas) kolūkis.

Rajono kolūčiai privalo nekartoti praeitų metų klaidų, kai dėl suvėluotos žiemkenčių sėjos eilė kolūkių turėjo rimtų nuostolių. Žiemkenčių sėją turi būti kiekvieno kolūkio vadovo, kiekvieno kolūkiečio dėmesio centre.

Rajono žemės ūkio ir paruošų skyrius

Už gausų žiemkenčių derlių

„Aušros“ kolūkio kolūkiečiai kovoja už gausų aleinančių metų derlių. Vsi pūdymai patręšti vietinėmis ir mineralinėmis trąšomis. Į hektarą duota po 500 kg mineralinių trąšų.

— Kolūkyje kasdien spartinama žiemkenčių sėja. Sparčiais tempais vyksta rugių sėja III-je, drg. J. Kirstuko vadovaujamoje, laukininkystės brigadoje. Šios brigados nariai drg. drg. Vabolis, Mačiulevičius ir kiti, sėdami rankomis, kasdien apsėja po 5—6 ha.

Kartu su žiemkenčių sėja sparčiai vyksta linarautė. Linų rovime pirmąja kolūkiečių Skruodienė, Povilavičiūtė ir eilė kitų, kurios per dieną nurauna po 20 ir daugiau arų ltnų.

V. Valiukas

BAIGIA RAUTI LINUS

Sparčiais tempais raunami linai „Ragelių“ kolūkyje. Rovime pirmąja III-ji laukininkystės brigada. Gerai dirba drg. drg. Nakienė, Kalvelienė, Bieliūnienė ir kitos kolūkio moterys, kurios dtenos išdirbto normas įvykdo 120—150 procentų. Artimiausiomis dienomis linų rovimas kolūkyje bus baigtas.

A. Laučius

Nesutvarkyti grūdų sandėliai

„Švyturio“ kolūkyje dar iki šio laiko nesutvarkyti grūdų sandėliai. Čia grūdai, kartu ir sėkliniai, pilami į neremontuotus, klaurais stogais ir neišvalytus sandėlius, dėl ko yra pavojus jiems sugesti. Keista, kad sandėlininkas Bagackas ir kolūkio statybos-remonto brigados brigadininkas Maksimovas, gerai žinodami susidariusią padėtį, nesilma jokių priemonių skubtam sandėlių remontavimui. Laikas kolūkio valdybai rimtai susirūpinti skubtu šių trūkumų pašalinimu.

A. Bernotas

Visur paskleiskime žemės ūkio pirmūnų patyrimą!

Kolūkiniai žemės ūkio kultūros namai

Komunistų partijos XIX suvažiavimo direktivose dėl penktojo penkmečio plano pabrėžiama, kad mūsų žemdirbystė turi tapti dar produktyvesne ir kvalifikuotesne, su išvystytu žolių sėjimu ir taisyklingomis sėjomainomis, didesniu techninių, pasarinių, daržovinių kultūrų ir bulvių pasėlių plotų lyginamuoju svoriu.

Įdiegdamas priešakinę techniką ir agrokultūrą į gamybą, kolūkis „Borec“ metai iš metų kelta žemės ūkio kultūrų derlingumą ir didina gyvulininkystės produktyvumą. Pernai artelė gavo vidutiniškai 18,4 centnerio grūdinių kultūrų, 196 centnerius bulvių, 342 centnerius daržovių iš kiekvieno hektaro. Metinis pieno primelžimas iš kiekvienos melžiamos karvės sudarė vidutiniškai 3.741 kg. Kolūkio pajamos išaugo iki 3 milijonų 442 tūkstančių rublių.

S. SKORNIKOVAS,
Maskvos srities Bronicų rajono kolūkio „Borec“ agronomas

Pasiekti štuos laimėjimus daug kuo padėjo gerai organizuota agrotechpropaganda, kurią vykdo mūsų Žemės ūkio kultūros namai.

Jie užima gražų pastatą, ap sodintą jaunais įvairių veislių medeliais. Vienoje namo pusėje yra biblioteka ir skaitykla. Kita pusė, kurią sudaro trys šviesūs kambariai, užima agrolaboratorija, zootechnikos kabinetas. Čia žtemos laikotarpiu dirba trimėčiai agrozootechnikos kursai. Agrolaboratorijoje pastatyta vitrina su įvairių veislių sėklos, trąšų ir chemikalų pavyzdžiais, spinta su informacine agronomine literatūra, yra mikroskopas, džiovinimo spinta su aksikatoriumi, analitinės ir techninės svarstyklės, termometrai ir laboratoriniai indai — kolbos, mėgintuvėliai ir kiti įrenginiai. Patalpose, kur vyksta agrozootechnikos kursų užsiėmimai, iškabintas žemės naudojimo planas, dirvožemio naudingųjų žemėlapis, sėjomainų schemos, kolūkio gamybinių rodiklių diagramos. Ant specialaus pastovo padėti dirvos monolilai — visų dirvų skirtumų pavyzdžiai. Žemės ūkio kultūros namai turi pikižolių herbarus, foto nuotraukų iš artelės gamybinio gyvenimo albumą, žurnalus ir laikraščius.

Trimečių agrozootechnikos kursų mokslo metu pas mus demonstruojami diafilmai, vaizdinės priemonės. Laboratorijoje klausytojai naudojami mikroskopais, padidinamaisiais stiklais ir kitais prietaisais.

Visai namų veiklai vadovauja taryba. Ją sudaro ge-

riausieji gamybininkai, specialistai ir du bandymų įstaigų moksliniai darbuotojai. Ataskaitos apie tarybos darbą periodiškai svarstomos artelės valdybos posėdžiuose.

Kolūkiniai Žemės ūkio kultūros namai neturi specialaus bandymų sklypo. Kolūkio laukai sudaro jų bandomojo darbo bazę. Vsi bandymai atliekami tikrai gamybinėmis sąlygomis, artelės nariams mačiau ir dalyvaujant. Todėl visa, kas nauja ir patetstina save, noriai ir greit įdiegiama į gamybą. Antai, 1950 metais su Žemės ūkio kultūros namų pagalba buvo pradėtas trijų bulvių veislių kvadratinio-lizdinio sodinimo bandymas. Bandymas buvo sėkmingas. Bulvės, pasodintos kvadratinio-lizdinio būdu, davė palyginti su įprastiniu sodinimu 41,2 centnerio iš hektaro derliaus priedą. O darbo sunaudojimas vienam hektarui sumažėjo 12 žmogaus dienų.

Prideramai įvertinę kvadratinio-lizdinio sodinimo pranašumus, artelės nariai nuo

1951 metų ėmė sodinti visas bulves tikrai šiuo būdu. Vertingi bandymų duomenys buvo gauti ir sodinant daržovines kultūras kvadratinio-lizdinio būdu, o taip pat įsėjant baltus garstyčius į žiemkenčius, siekiant sulaukyti laukuose sniegą, o j žirnius — siekiant apsaugoti juos nuo išgulimo, papildomai tręšiant daughtames žoles organinėmis, mineralinėmis trąšomis.

Artelės valdyba skria Žemės ūkio kultūros namų darbut didelį dėmesį, teikia pagalbą patarimais ir lėšomis. Artelės nariai žino, kad tai bus gausiai kompensuota papildomomis tonomis grūdų, bulvių, daržovių, mėsos, pieno ir kitų žemės ūkio produktų.

Ruošti žemės ūkio metstrus, toliau kelti derlingumą ir gyvulininkystės produktyvumą, įdiegti į gamybą mokslo pasiekimus ir priešakinį patyrimą — pagrindiniai mūsų Žemės ūkio kultūros namų uždaviniai.

Tarybinio taikos gynimo komiteto plenums

Rugpjūčio 31 d. Maskvoje, Sąjungu namų Spalio salėje, įvyko Tarybinio taikos gynimo komiteto išplėstinis plenums. Dalyvauti plenumo darbe į sostinę atvyko respublikinių, kraštų ir sričių taikos gynimo komitetų atstovai. Dalyvauja profsąjungų, VLKJS CK, Antifašistinio tarybinų moterų komiteto, Tarybinio jaunimo antifašistinio komiteto ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai. Į plenumą susirinko mokslo ir kultūros veikėjai, pramonės ir žemės ūkio pirmūnai, aktyvūs tarybinės liaudies kovos už taiką dalyviai.

Trumpu įžanginiu žodžiu Plenumą atidarė rašytojas I.

Tarybinio taikos gynimo komiteto plenumo rezoliucija

Išklaušęs ir apsvarstęs N. S. Tichonovo pranešimą apie Pasaulinės Taikos Tarybos sesijos išdavas, Tarybinio taikos gynimo komiteto plenums, dalyvaujant sričių, kraštų, respublikinių taikos gynimo komitetų ir TSRS visuomeninių organizacijų atstovams, su pasitenkinimu pažymi laimėjimus, kuriuos pasaulio tautos pasiekė kovoje už tarptautinio saugumo išsaugojimą.

Visi geros valtos žmonės su džiaugsmu sutiko paliaubas Korėjoje, kurios buvo stambi korėjiečių bei kinų tautų ir visos taikos bei demokratijos stovyklos pergalė.

Tarybinė liaudis, kartu su visų šalių taikos šalininkais, nenuilstamai ir nuosekliai kovojanti už taiką, laiko šią pergalę galimybe taikai išspręsti visas kitas tarptautines problemas.

Provokacinės karo kurstytojų avantūros Berlyne likvidavimas taip pat buvo svarbi pergalė taikos šalininkų,

Erenburgas. Jis pasakė, kad Tarybinio taikos gynimo komiteto prezidiumas sušaukė šį Plenumą, siekdamas apsvarstyti, kaip tarybiniai kovotojai už taiką gali padėti įgyvendinti svarbiuosius nutarimus, kuriuos Pasaulinė Taikos Taryba priėmė savo sesijoje Budapešte.

Plenumo darbų tvarkoje vienas klausimas — Pasaulinės Taikos Tarybos sesijos išdavas ir taikos gynimo komitetų TSR Sąjungoje uždaviniai.

Pranešimą padarė Tarybinio taikos gynimo komiteto pirmininkas N. S. Tichonovas.

kurie laiko vieningą, demokratinę, taikingą Vokietiją ypatingai svarbia sąlyga taikai Europoje ir visame pasaulyje išsaugoti. Tarybinės vyriausybės pasiūlymai Vokietijos klausimu, taikos sutarčiai su Austrija sudaryti, Korėjos problemai išspręsti, apsiginklavimui sumažinti ir atominiam bei kitoms masinio naikimo ginklo rūšims uždrausti sudaro tvirtą pagrindą visiems ginčijamiems tarptautiniams klausimams taikiai sureguliuoti derybų būdu ir todėl atitinka gyvybinius taikingųjų tautų interesus.

Kartu viso pasaulio tautos negali nekreipti dėmesio į naujas karo kurstytojų provokacijas. JAV ir kitų imperialistinių šalių agresyvieji sluoksniai mėgina užmigdyti tautų budrumą. Žodžiais stodami už taiką, jie iš tikrųjų plečia Šiaurės Atlanto agresyvų bloką, sudaro naujas karines bazes visose pasaulio dalyse, stiprina ginklavimosi varžybas, toliau varo „šalto-

jo karo“ politiką, provokacijų prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies demokratijos šalis politiką. Agresoriai veikia prieš politiką, kurios tikslas yra sureguliuoti tarptautines problemas suinteresuotųjų šalių savitarpio susitarimo pagrindu. Kaip tik šiam tikslui — sužlugdyti taikų ginčijamų klausimų išsprendimą — tarnauja, kitų tarpe, trijų valstybių užsienio reikalų ministrų Vašingtono pasitarimo nutarimai, o taip pat JAV reakcinių sluoksnių mėginimai kartu su Li Syn Mano klika sužlugdyti paliaubas Korėjoje.

Šiomis sąlygomis visų šalių taikos šalininkai privalo padidinti savo budrumą. Visų tautų pareiga sustiprinti savo veiklą taikai ginti.

Pasaulinės Taikos Tarybos Budapešte sesijos nutarimai ragina visus geros valios žmones išvystyti plačią tarptautinę kampaniją už ginčijamų klausimų tarp valstybių taikų sureguliuojimą derybų būdu ir savo aktyviais veiksmais taikai ginti sužlugdyti trukdančių pasiekti susitarimus agresyviųjų jėgų planus.

Tarybinis taikos gynimo komitetas pareiškia, kad jis visiškai pritaria Pasaulinės Taikos Tarybos nutarimams, reikalaujantiems derybų būdu sureguliuoti visus nesutarimus tarp valstybių.

Tarybinė liaudis kartu su milijonais visų šalių taikos šalininkų yra įsitikinusi, kad esant gerai valiai galima rasti būdus ginčijamiems bei neišspręstiems klausimams sureguliuoti ir tuo pačiu užtikrinti ilgalaikę ir tvirtą taiką.

Tarybiniai žmonės karštai pritaria ir remia taikingąją

Tarybinės vyriausybės užsienio politiką, kurios tikslas yra išsaugoti bei sustiprinti taiką ir kuri atitinka tarybinės liaudies ir visų šalių taikingųjų tautų gyvybinius interesus.

Kartu su visų šalių taikos šalininkais tarybiniai žmonės reikalauja kuo greičiausiai teisingai taikiai išspręsti Korėjos klausimą ir suteikti korėjiečių tautai visišką galimybę pačiai laisvai spręsti savo sandaro, o taip pat šalies ekonominio ir kultūrinio vystymosi klausimus.

Visišką visos tarybinės liaudies pritarimą sutinka Tarybinės vyriausybės pasiūlymai dėl taikos Vokietijos problemos išsprendimo, padedantieji atkurti Vokietiją, kaip didžią valstybę, ir atveriantieji vokiečių tautai kelią į jos nacionalinės vienybės atkūrimą, į demokratinės taikingos Vokietijos sukūrimą. Tarybinė liaudis sveikina pastangas, kurias deda vokiečių tauta, kovojanti už savo šalies suvienijimą į vieningą taikingą demokratinę valstybę, ir linki jai visokių laimėjimų šiame kelyje.

Kartu su visų šalių taikos šalininkais tarybiniai žmonės reikalauja iš Suvienytųjų Tautų Organizacijos, kad ji įvykdytų savo pareigą tautoms. SNO turi grįžti į tą kelią, kurį nubrėžė jos įstatymai, ir padėti taikiai spręsti visus tarptautinius konfliktus visų šalių bei nacijų suvereninių teisių gerbimo pagrindu. Reikia padaryti galą Kinijos ignoravimo politikai ir atkurti pažeistas Kinijos Liaudies Respublikos teises Suvienytųjų Tautų Organizacijoje. Tik šia būtiną sąlyga gali būti užtikrintas teisingas taikos bei tarptautinio saugu-

mo išsaugojimo ir stiprinimo klausimų išsprendimas.

Tarybinė liaudis buvo ir yra už taikų tautų sambūvį, už ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo išvystymą tarp jų. Tarybinės vyriausybės vidaus politika, kurios tikslas yra visokeriopai patenkinti nepalaužiamai augančias tarybinės liaudies materialines ir kultūrinis reikmes, geriausiai liudija apie taikius mūsų valstybės siekimus ir sutinka karštą visų tarybinų žmonių pritarimą.

Atkakliai kovodami už taiką, tarybiniai žmonės tuo metu atmena apie būtinumą didinti budrumą karo kurstytojų intrigų atžvilgiu ir nuolat stiprinti bei tobulinti didžiosios Tarybų Sąjungos gynybą. Turėdama visas šiuolaikinės karinės technikos rūšis, tarybinė liaudis niekam negrasino ir negrasina ir, kaip ir iki šiol, tvirtai reikalauja kuo greičiausiai pasiekti susitarimą dėl žymaus apsiginklavimo sumažinimo ir uždraudimo naudoti atominį, bakteriologinį ir kitas masinio žmonių naikinimo ginklo rūšis.

Tarybinis taikos gynimo komitetas išreiškia tvirtą įsitikinimą tuo, kad visi tarybiniai žmonės karštai atsilieps į Pasaulinės Taikos Tarybos raginimą ir aktyviai dalyvaudami judėjime už taikų tarptautinių problemų sureguliuojimą, su nauja jėga pademonstruos visam pasauliui savo nekintamą taikos valią ir dar glaudžiau susitelks apie Komunistų partiją ir Tarybinę Vyriausybę, kurios tvirtai ir nuosekliai gina taikos politiką.

Tegul visame pasaulyje triumfuoja taikių derybų dvasia!

Karo jėgos turi atsitraukti!
(TASS—ELTA).

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Vokiečių tauta sveikina kilnų Tarybinės vyriausybės aktą

Šiomis dienomis pasaulinės visuomenės dėmesio centre yra Tarybinės vyriausybės nota Prancūzijos, Didžiosios Britanijos bei JAV vyriausybėms Vokietijos klausimu ir po tos notos įvykusių derybų tarp Vokietijos Demokratinės Respublikos vyriausybės delegacijos ir TSRS vyriausybės, kurios, kaip yra žinoma, pasibaigė nuoširdžiu susitarimu dėl eilės svarbių Tarybų Sąjungos — Vokietijos santykių klausimų ir dėl Vokietijos problemos visuomenėje.

Natūralu, kad aštrūs ir šiuos du įvykius reaguoja vokiečių tauta, tiek Vokietijos rytuose, tiek ir jos vakaruose, nes jie liečia jos gyvybinius interesus. „Klausimas, — sakė TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas drg. G. M. Malenkovas per pietus Kremliuje rugpjūčio 22 d.,

— dabar toks: Vokietija gali tapti arba vienu iš svarbiausių taikos ir saugumo Europoje stiprinimo veiksmų, arba svarbiausiu Europoje naujos agresijos židiniu“.

VDR vyriausybės delegacijos derybų rezultatai buvo apsvarstyti Vokietijos Demokratinės Respublikos Liaudies rūmuose. Rumai priimate pareiškime pabrėžė, kad konkretūs Tarybų Sąjungos pasiūlymai dėl Vokietijos suvienijimo taikiai demokratiniu pagrindu „atitinka visos vokiečių tautos nacionalinius interesus“.

Pranešimas apie Maskvos derybų rezultatus sukėlė visoje Vokietijos Demokratinėje Respublikoje daugybę mitingų, kurių dalyviai sveikino šiuos rezultatus, dėkojo Tarybinei vyriausybei.

Kas įvyko Irane?

Pereitą savaitę — rugpjūčio 16—22 d. d. — didelį dėmesį patraukė į save įvykiai vykę (ir vykstantieji dar ir dabar) Irane.

Iranas — konstitucinė monarchija. Šacho valdžią pagal konstituciją apriboja parlamentas. Per pastaruosius kelerius metus šalies politinio gyvenimo centre yra klausimas dėl jos naftos turtų, kuriuos kelis dešimtmečius eksploatavo Anglijos imperialistai, susikraudavę iš to pasakiškus pelnus. Liaudies masėms spaudžiant, naftos verslo sferoje buvo nacionalizuotos. Tačiau Anglija rado šį aktą „neteisėtą“, blokavo Irano naftos pardavinimą užsieniui, ir Iranas atsidūrė ekonominėje replėse. Į sceną kaip „tarpininkas“ išėjo JAV, kurios norėtų pačios užimti čia Anglijos prarastas pozicijas.

Taip kilo aštri kova dėl Irano naftos, kova, į kurią buvo įvelti ir įvairūs politiniai sluoksniai šalies viduje. Politinė atmosfera taip įkaito, kad vyriausybė, siekdama užkirsti kelią ardomajai veiklai, kurią medžlise varė kai kurie deputatai, buvę pagal Irano laikraščių įvertinimą užsienio agentai, surengė vi-

saliaudinį apklausimą: reikia pirma laiko paleisti medžlį, ar nereikia. Absoluti tautos dauguma pasisakė už medžlio paleidimą.

Toliau įvykiai vyko štai kaip. Kaip pranešė Irano radijas, rugpjūčio 15—16 d. d. naktį šacho šalininkai mėgino nuversli Mosadyko vyriausybės valdžią. Tačiau šis mėginimas sužlugo. Šachas su žmona skubiai pabėgo iš šalies į užsienį. Tas pat Irano radijas ir eilė Irano laikraščių pažymėjo, kad šacho šalininkų išstojimas buvo organizuotas dalyvaujant amerikiniam generolui Švarokopul.

Rugpjūčio 19 d. šacho šalininkai įvedė naują išstojimą, užėmė radijo stotį, vyriausybės įstaigas, bankus. Mosadykas ir daugelis jo ministrų bei šalininkų — suminti.

Netrukus šacho šalininkai sudarė naują vyriausybę su generolu Zachedi priešakyje. Rugpjūčio 22 d. šachas lėktuvu grįžo į Teheraną. Agentūros Frans Pres pranešimu, buvo imtasi nepaprastų prie-

monių Teherano aerodromui ir tolesniam šacho keliui apsaugoti. 10 kilometrų ruože nuo aerodromo iki sostinės dviem eilėmis stovėjo kareiviai.

Užsienio spaudos įvertinimu, padėtis šalyje tebelieka nerami. Nepaisant to, kad Irano sostinėje — Teherane — paskelbtas karo stovis, ten, kaip pranešė agentūra Frans Pres, rugpjūčio 21 d. įvyko Mosadyko šalininkų demonstracija, kurią atakavo šarvuotųjų bei tankų dalys ir kariuomenė. Susirėmimai įvyko ir kituose šalies miestuose.

Generolo Zachedi vyriausybė, kaip praneša užsienio spauda, tebevykdo gausius suėmimus. Sumintųjų tarpe daug liaudies partijos narių, Irano taikos šalininkų draugijos sekretorius M. Chormozas ir kiti.

I. Artimovas

Redaktorius A. STAŠYS

E K R A N S

„SAULUTĖ“ — „Džambulas“ IX. 3 d.; „Angelas atostogose“ IX. 4—6 d. d.